

Barndommens evige genskær

Romandebutant: Journalisten Erik Valeur er aktuell med en spændingsroman om adoption, magtmisbrug og medier ude på et overdrev. Sammen danner temaerne rammen om en samtidskritik, der bør få os alle til at kigge indad og lære af tidligere generationers fejl, mener han.

ANDERS DERLICH
anders.derlich@jpp.dk

Erik Valeurs blå øjne kigger insisterende, mens han snakker om sig selv.

Han har arbejdet som journalist siden 1980, og gennem 30 år har han sat sit aftryk på dansk journalistik. Men tilbage i 1950'erne boede han de to første år af sit liv på et spædbørnshjem, da hans mor ikke kunne tage sig af ham efter fødslen. Først mange år senere, da han fik sit første barn, vendte tiden på spædbørnshjemmet tilbage til ham.

»Jeg havde faktisk aldrig tænkt over, at der kunne være noget specielt ved at ligge to år på en spædbørnsstue uden en mor. Men det har jeg så opdaget senere, at der kunne være. Værre kan det gå, hvis man skal bortadopter, hvilket jeg dog ikke blev,« forklarer Erik Valeur.

Han debuterer som skønlitterær forfatter med "Det syvende barn". Bogen handler om syv børn, der som små har ligget på den samme spædbørnsstue i 1961. Mange år senere bliver deres liv igen viklet ind i hinanden, da Danmarks statsminister ligger for døden. Nu skal de hver især tage deres liv op til revision. Både af personlige årsager og for nationens ve og vel. Det var naturligt for Erik Valeur at skrive et værk om deres skæbnefællesskab:

»Jeg har som journalist arbejdet med adoption, hvor jeg har interviewet adopterede børn, psykologer og personer fra Mødrehjælpen. Samtidig har jeg jo haft en personlig interesse i det, fordi jeg var adskilt fra min mor de første par år.«

Uvidende børn

Som journalist har Erik Valeur arbejdet på bl.a. Berlingske, på Information og i forskellige afdelinger i DR. Han ønsker dog ikke at bygge bro mellem sin tidlige barndom på et spædbørnshjem i Skodsborg og senere karrierevalg.

»Jeg ved som sådan ikke, om det har betydet noget for mit karrierevalg, at jeg var på et spædbørnshjem. Jeg har altid været nysgerrig omkring andre mennesker, men jeg aner ikke, om det stammer fra min tidlige barndom,« forklarer han.

Selv om han selv mener at have klaret sig fint livet igennem, kan der være en række konsekvenser ved at være født uden sine forældre omkring sig:

»Masser af adoptivbørn klarer sig uden tvivl fint, så man skal passe på med at generalisere. Men adoption kan være forbundet med ensomhed og fremmedfølelse.«

I "Det syvende barn" har hovedpersonerne livet igennem svært ved at binde sig følelsesmæssigt til andre mennesker, fordi de tilbragte den første tid af deres liv uden det nærvær, der er altafgørende for et lille barn.

Grunden til fremmedfølelsen hænger i mange tilfælde også sammen med, at børnene ikke var bekendt med, at de rent faktisk var adoptivbørn. Mange adoptivforældre valgte simpelthen ikke at fortælle børnene om deres oprindelse.

»Mødrehjælpen og eksperter forklarede nøje adoptivforældrene, at børnene i så tidlig en alder som muligt skulle have at vide, at deres adoptivforældre ikke var deres rigtige forældre. Men det gjorde mange adoptivforældre ikke. Min egen onkel fik på sin mors dødsleje at vide, at hun ikke var hans rigtige mor,« fortæller Erik Valeur.

Fokus på adoption

Forfatteren ønsker med sin bog at bringe emnet adoption op til overfladen. I årene efter Anden Verdenskrig og frem til den fri abort i 1973 blev omkring 1.000 børn om året bortadopteret i Danmark. Det har haft en række konsekvenser.

»Psykologer mener, at alle de, som ikke fik det at vide, egentlig godt ved det alligevel. De kan mærke, at der er en hemmelighed, og det kan give en meget stor angst. Samtidig har jeg eksempler på, at nogle fik det at vide, når de gik på gaden og mødte købmandens kone, som spurgte ind til det. For alle i den lille by vidste det – undtagen adoptivbarnet selv. Så det kan komme tumlende på alle mulige måder,« forklarer den 56-årige journalist.

I bogen fremstilles de syv personers opvækst. De hænger alle uløseligt sammen med hinanden. Samtidig har forfatteren ønsket at bringe adoptionsprocessen til live ved at beskrive forholdet

mellem barnet og den nye familie:

»Min bog beskæftiger sig meget med den del, der handler om adoptivforældrene. Der har været meget lidt fokus på alt det drama, der har været mellem børnene og deres adoptivforældre. Den dag i dag er der ikke en ordentlig indføring for adoptivforældre, hvad det vil sige at få et adoptivbarn, og hvilke problemer der kan være.«

De fire magtcentre

En af hovedpersonerne i "Det syvende barn" er Orla Berntsen. Efter en vanskelig opvækst arbejder han som voksen som embedsmand i Nationalministeriet, der er et af de fire magtcentre, som Erik Valeur fremstiller i bogens næsten 700 sider.

»Jeg havde valgt mit udgangspunkt på syv personer, der alle sammen skulle foldes ud gennem et plot, der stræk-

» Jeg har altid været nysgerrig omkring andre mennesker, men jeg aner ikke, om det stammer fra min tidlige barndom. «

Erik Valeur
journalist, kommentator og forfatter

ker sig over 50 års danmarkshistorie. Derudover vil jeg gerne beskrive fire huse, der er magtcentre på forskellige niveauer. De skulle have noget plads til folde sig ud,« forklarer journalisten om længden på sin debut som skønlitterær forfatter.

Ud over et nationalministerium består de fire magtcentre af et børnehjem, et avishus og et tv-hus.

Således er to af dem mediehus, hvilket ikke er tilfældigt. Erik Valeur har gennem sine mange år med journalistik fået et indgående kendskab til det danske medielandskab, hvor især tv er blevet en stor del af danskernes hverdag.

»Jeg mener, at tv har stjålet meget af befolkningens tid og hjernekapacitet. Jeg tror, at der er pustet rigtigt mange celler ud af knoppen på folk ved at se tv, fordi det påvirker hjernebarken på en sløvende måde,« siger han.

Han lægger således ikke skjul på, at han er skeptisk over for den firkantede

skærm. Der er en tendens til, at tv trykker en følelsespølse ud, der ofte har som mål at opnå en chokeffekt hos seeren, forklarer han:

»Jeg bliver overfodret, når det kun handler om væmmelse, foragt, vrede og had. Det er lavet efter samme opskrift, og tv-journalister mister evnen til det uforventelige. Det kommer til at virke åndløst og gammeldags, fordi tv har noget stenalderbevarende over sig. Nogle tv-journalister bliver meget selvoptagede og tror, at de er Guds gaver til verden. Så stiger de opad og rotter sig sammen med andre magtfulde mennesker, der har det på samme måde. Det vil ofte være politikere på Christiansborg.«

Slip fordommene løs

En anden hovedperson i bogen er tv-journalisten Peter Trøst Jørgensen, der arbejder på den kommercielle tv-station Channel DK. Herfra spejder han ofte ud fra det høje tv-hus, som ikke har nogen egentlig kontakt med sine seere.

Erik Valeur mener, at både journalister og politikere har en tendens til at miste kontakt med den øvrige befolkning.

»Man har en fornemmelse af, at den egentlige verden i Danmark ligger i den ene kilometers rundkreds, der går rundt omkring Christiansborg, Rådhuspladsen, de store aviser og fjernsynsstationerne. Så lever journalisterne, redaktørerne og politikere deres liv inde i den boble og forstår ikke verden udenfor. De bliver vældigt forbløffede, når de centraliserer, og der kommer en kritik fra Holstebro. Jeg synes, at mange tv-journalister og redaktører har den samme aura som de selv-fede Christiansborg-politikere, der for de flestes vedkommende bare vil have magt,« siger forfatteren.

Channel DK prøver i bogen at skabe nye tv-koncepter, der skal tiltrække seere. Et af disse koncepter hedder "Slip fordommene løs". Erik Valeur ville egentlig vise et fremtidsscenarium, hvor etik og moral er forsvundet i jagten på seere, men under et møde på DR for år tilbage oplevede han til sin forbløffelse, at denne fremtid slet ikke er så langt væk.

»Mens jeg var i DR Dokumentar, sad vi en aften og skulle idéudvikle. Jeg havde lige skrevet kladden til kapitlet med "Slip fordommene løs", og i den virkelige verden var DR truet af "Big Brother" og lignende reality-tv. Så det

BLÅ BOG

Erik Valeur

- Født 1955.
- Boede de to første år af sit liv på Mødrehjælpen Spædbørnshjem i Skodsborg.
- Uddannet journalist.

- Medstifter af det journalistiske månedsblad Press, der eksisterede 1985-2001.
- Dobbelt Cavling-vinder, senest i 1995.
- Mediekommentator.
- Forfatter til bl.a. debatbøgerne "Stop pressen" (1993), "Magtens bog" (2002) og "60 skarpe skud" (2007).
- Debutterer som skønlitterær forfatter med "Det syvende barn".

måtte godt være lidt grænseoverskridende. Jeg fremlagde min idé med "Slip fordommene løs" og fik at vide, at det var da en meget interessant idé, selv om det jo bare var ren fiktion,« griner Erik Valeur.

Der er en udvikling hen mod tv-programmer, der taler til den indre svinehund, og det er ifølge forfatteren ikke en god udvikling. Men det er omvendt kun meget naturligt:

»Der er kommet så megen konkurrence, at der snart ikke er flere tilbage til at se tv, fordi de alle skal ud og lave det. Der er kommet så mange kanaler, at det er svært at tiltrække seere. Nu skal tv også konkurrere med internettet. Derfor vil de kyniske tv-kon-

cepter komme boblende, og det gør bogens tv-station i sin desperation.«

En samtidsroman

"Det syvende barn" er en historisk fortælling om datidens måde at håndtere adoption på. Desuden er det en kritik af dele af den politiske verden, men også mediernes iver efter at underholde frem for at informere, fordi de tror, at det er seernes og læsernes ønske. Det er en samtidsroman, selv om Erik Valeur har pillet lidt ved virkeligheden.

»Bogen er en anelse forvredet i forhold til den virkelige verden. På den anden side er mange af de mest mærkelige detaljer rent faktisk sket i virkeligheden. Og kynismen blandt politikere i bogen er virkelige nok,« siger han.

Ud over at underholde vil forfatteren gerne have os til tænke lidt mere over vores indbyrdes forhold til hinanden.

»Man kan bruge bogen til at tænke over forholdet mellem forældre og børn generelt, og her tænker jeg ikke kun adoptionstilfælde. Desuden vil jeg gerne sætte fokus på, at mennesker gennem generationer begår de samme fejl, og hvor svært det er at gøre det bedre slægt for slægt. Det er tanker om, hvordan vi som mennesker behandler hinanden, og hvordan de gamle mønstre skal brydes, så vi ikke begår de samme fejl som vores forældre,« slutter Erik Valeur.

Galleri Franz Pedersen præsenterer

Sommerudstilling 2011 med galleriets kunstnere

Bl.a. nye værker af:

- Lise Malinovsky
- Christian Lemmerz
- Michael Kvium
- Christoffer Munch Andersen
- René Holm

Sidste udstillingsdag d. 2. oktober.

Michael Kvium

Galleri Franz Pedersen

Carolinelundsvej 47 | 8700 Horsens | Tlf.: 75 62 00 76

Åbningstider: ti. - fr. kl. 13 - 17, lø. - sø. kl. 12 - 15

Besøg os på: www.galleri-franzpedersen.dk